

ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಬಂತು ಶುಕ್ರದೇವ

■ ವಿಭೂತಿಕರ ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯ ರಾಮನಗರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡು ಬೆಲೆ ಕೆಲ ದಿನಗಳಿಂದ ಏರಿಕೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದು, ಬೆಳೆಗಾರರಲ್ಲಿ ಲಾಭದ ಭರವಸೆ ಮೂಡಿಸಿದೆ.

ರಾಮನಗರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರವಾರ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ದ್ವಿತಳಿ ರೇಷ್ಮೆಗೂಡು ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ಇದೇ ಮೊದಲಿಗೆ ದಾಖಲೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ 905 ರೂ.ಗೆ ಹರಾಜಾಗಿದ್ದು, ಸಾವಿರ ರೂ. ಗಡಿ ಸಮೀಪಿಸುವ ಮುನ್ನೂಚನೆ ನೀಡಿದೆ. 2022ರಲ್ಲಿ ರೈತರೊಬ್ಬರ ಗೂಡು ಸಾವಿರ ರೂ. ಗಡಿ ದಾಟಿದ್ದೇ

■ ದಿನೇದಿನ ಏರಿಕೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ದರ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿಗೆ 905 ರೂ. ಬೆಲೆ ದೊರೆತಿದೆ. ಮಿಶ್ರತಳಿ ರೇಷ್ಮೆ ದರವೂ ಮೂರ್ಮಾಲ್ಟು ದಿನಗಳಿಂದ ಏರುತ್ತಿದ್ದು, 800 ರೂ. ಗಡಿ ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ದರ ಹೀಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮಿಶ್ರತಳಿ ರೇಷ್ಮೆಯೂ ಸಾವಿರರೂ. ಗಡಿ ಮುಟ್ಟಬಹುದು ಎಂದು ಬೆಳೆಗಾರರಲ್ಲಿ ಭರವಸೆ ಮೂಡಿಸಿದೆ.

ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಕ್ರಮ: ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಪ್ರತಿ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಿಸಿ ಕ್ಯಾಮರಾ ಅಳವಡಿಕೆ, ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಿರುಕುಳಕ್ಕೆ ಬ್ರೇಕ್, ರೇಷ್ಮೆಗೂಡು ಕದಿಯುತ್ತಿದ್ದವರ ವಿರುದ್ಧ ಎಫ್‌ಎಲ್‌ಎಲ್ ದಾಖಲಿಸಿ ಕಠಿಣ ಕ್ರಮ, ರೈತರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಗೂಡಿನ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ದರ, ಇ-ಪೇಮೆಂಟ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಸುಧಾರಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಕಾರಣ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡು ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ, ನೈಜ ಬೆಲೆ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.

ರಾಮನಗರದಲ್ಲಿರುವ ರೇಷ್ಮೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಚಿತ್ರಣ.

ರೇಷ್ಮೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಧಾರಣಾ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ದ್ವಿತಳಿ ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರತಳಿ ಗೂಡು ದರದಲ್ಲಿ ಏರಿಕೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ದರ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ರೇಷ್ಮೆ ತರುವ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಆಗದಂತೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. **1 ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ** ರೇಷ್ಮೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ರೇಷ್ಮೆ ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕ, ರಾಮನಗರ

ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸಿಬಿ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಕಳೆದ ವರ್ಷದಿಂದ ದ್ವಿತಳಿ (ಸಿಎನ್‌ಆರ್) ರೇಷ್ಮೆಯತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಿದೆ. 120 ಮೊಟ್ಟೆ ಬಾಕಿ ಹುಳುವಿಗೆ 102 ಕೆ.ಜಿ. ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ 905 ರೂ. ದರ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ನಾನು, ನನ್ನ ಕುಟುಂಬ ಶ್ರಮಪಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೂ ಸಾರ್ಥಕ ಎನಿಸಿದೆ. **1 ಬಿ.ಬಿ. ಬಸವರಾಜು** ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಗಾರ ರೈತ, ಕೆಸ್ಕೂರು

ರೈತ ಮಿತ್ರ

■ ಪಾಲಿಹೌಸ್ ಛಾವಣಿಯ ಮೂಲಕ ಮಳೆ ನೀರು ಕೊಯ್ದು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿ.

1 ಶ್ರೀತಮ್ ಅನೇಕಲ್ ಪಾಲಿಹೌಸ್ ಛಾವಣಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯರ್ಥಮಾಡದೆ ಗಟರ್ ಮತ್ತು

ದೌಸ್‌ಪ್ಲೆಟ್ ಬಳಸಿ ಶೇಖರಣಾ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿ ತದನಂತರ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಶೇಖರಣಾ ತೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಕೊಯ್ದು ಮಾಡಿದ ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಬಳಕೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗುವ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತಿಂಗಳ ಹುರುಳಿ, ಬದನೆ, ಬೊಕಾಯಿ, ಕ್ಯಾಬೇಜ್, ಪೋಲ್ ಬೀನ್ಸ್, ಬೆರಿ, ಟೊಮ್ಯಾಟೋ, ಲೆಟ್ಸುಸ್, ಪಾಲಾಕ್, ಇತರ ತರಕಾರಿ, ಸೊಪ್ಪುಗಳ ಇಳುವರಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು. ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಒಣ ಭೂಮಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತ.

1 ಡಾ. ಕೆ. ಪಿ. ರಘುಪ್ರಸಾದ್ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ರೈತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು. ಇತರ ತಜ್ಞರು ಉತ್ತರಿಸಲಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಖ್ಯೆ: 18004250571 / 080-23627889 ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಕರೆ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಿ ಅಥವಾ 94824 77812 ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ವಾಟ್ಸಾಪ್ ಮಾಡಿ

ಸಹಜ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ರಾಘವ ಮುಷಿ

ಉಳಿಮಯೇ ಇದ್ದು, ಕಳೆ ಕೆಳದ ಕೃಷಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಏನಿಲ್ಲ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಕೃತಿ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಸಹಜ ಕೃಷಿಯ ಲಕ್ಷಣವೇ ಅದು. ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ, ತಿವ್ವೆಗೊಬ್ಬರದ ಸ್ಪರ್ಶವೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಕಿಟನಾಣಿ ಬಳಸದೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸಾಯ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಇದು. ಜನಾರ್ನ್ ರೈತ ಫಲವೂಣಾ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಈ ಪದ್ಧತಿ 'ಸಹಜ ಕೃಷಿ' (ನ್ಯಾಚುರಲ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್) ಎಂದೇ ಪರಿಚಿತ. ಹರಿಕರ ತಾಯನಿವ ಮಲ್ಲನಾಯ್ಕನವರ ಬಳಿಯ 'ಜಾಕಾಂತಿಕಾ' ಎಂಬ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದವರು ಸಹಜ ಕೃಷಿ ರಾಘವ. 35 ವರ್ಷ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಜ ಕೃಷಿಯನ್ನು 'ದು ಸಫಿಂಗ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್' ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಎನೂ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂಬುದು ಅದರ ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯದ ನಡುವೆ ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಅರಳುವ ಸಹಜತೆ ಇದು. ಉಳಿಮು ಬೇಡ, ರಸಗೊಬ್ಬರ, ತಿವ್ವೆಗೊಬ್ಬರದ ಸಹಜವಾದಿಂದ ದೂರ. ಕಿಟನಾಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಡು. ಕಳೆ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

ಪಸಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಆರಾಧಿಸುವ ಸಾಧಕ ವಿಶಾಂತಿಕಾ ಹೆಸರಿನ ಜಮೀನಿಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟ ಕಾಡಿನ್‌ನೇಳೆಗೆ ಹೊಕ್ಕಂತೆ ಭಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಹೂವುಗಳು, ಚಿಟ್ಟೆಗಳ ಹಾರಾಟ ಕಂಡಾಗ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಹುಲ್ಲು, ಬಳಿಯ ಹಾಸಿನ ಕೆಳಗೆ ಫಲವತ್ಸಾದವಂತೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಮಳೆ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಭೂಮಿಗಿಳಿದು ಇಂಗುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾರಜನಕ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬೆರೆತಿದೆ. 74 ಪ್ರಕಾರದ ಚಿಟ್ಟೆಗಳು, 65 ಬಗೆಯ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ರಾಘವ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ದೇಶದ 3 ಕಾಂಗೂ 4ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಚಿಟ್ಟೆಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆಯಂತೆ. ಇವರ ಜಮೀನಿಗೆ ಬೇರ್ ಲಾಂ ಒಮ್ಮೆಯೂ ಬಂದಿಲ್ಲವಂತೆ! ಮಳೆ ನೀರಿನ ಒಂದೊಂದು ಹನಿಯೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗದೆ ಭೂಮಿ ಸೇರುವುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರದೇಶ ಅತ್ಯಂತ ಜಲಸಾಕಿಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜಾನಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೆ ಸಿಲುಕುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೀರಿನಿಂದ ಎಂಥ ಬರಗಾಲವೂ ಇಲ್ಲಿನ ಗಿಡಗಳು ನಾಯುವಿಲ್ಲವಂತೆ.

ವಿವಿಧ ಪರಿಸರ ವಿಶಾಂತಿಕಾ ಹೆಸರಿನ ಜಮೀನಿಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟ ಕಾಡಿನ್‌ನೇಳೆಗೆ ಹೊಕ್ಕಂತೆ ಭಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಹೂವುಗಳು, ಚಿಟ್ಟೆಗಳ ಹಾರಾಟ ಕಂಡಾಗ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಹುಲ್ಲು, ಬಳಿಯ ಹಾಸಿನ ಕೆಳಗೆ ಫಲವತ್ಸಾದವಂತೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಮಳೆ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಭೂಮಿಗಿಳಿದು ಇಂಗುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾರಜನಕ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬೆರೆತಿದೆ. 74 ಪ್ರಕಾರದ ಚಿಟ್ಟೆಗಳು, 65 ಬಗೆಯ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ರಾಘವ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ದೇಶದ 3 ಕಾಂಗೂ 4ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಚಿಟ್ಟೆಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆಯಂತೆ. ಇವರ ಜಮೀನಿಗೆ ಬೇರ್ ಲಾಂ ಒಮ್ಮೆಯೂ ಬಂದಿಲ್ಲವಂತೆ! ಮಳೆ ನೀರಿನ ಒಂದೊಂದು ಹನಿಯೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗದೆ ಭೂಮಿ ಸೇರುವುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರದೇಶ ಅತ್ಯಂತ ಜಲಸಾಕಿಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜಾನಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೆ ಸಿಲುಕುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೀರಿನಿಂದ ಎಂಥ ಬರಗಾಲವೂ ಇಲ್ಲಿನ ಗಿಡಗಳು ನಾಯುವಿಲ್ಲವಂತೆ.

ಪುಕುವೊಣಾ ಪ್ರಭಾವ ರಾಘವ ಅವರು 1996ರಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹೊಸ ಡಾಗಿಗೆ ಸಹಜ ಕೃಷಿ ಕುರಿತ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ನಂತರ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಯಾಯಿತು. ಪುಕುವೊಣಾ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದರು. ಅವರ 'ಒಂದು ಹುಲ್ಲಿನ ಕ್ರಾಂತಿ' ಕೃತಿ ಓದಿದ ನಂತರ ಸಹಜ ಕೃಷಿಯ ಒಲವು ಬೆಳೆಕೊಂಡರು. ಅದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಅವರ ಹಿರಿಯರು ತಿಂಗಳ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ತುಡಿತ ಅವರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ಅನೇಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದರು. ಅರಂಭದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಸಹಜ ಕೃಷಿಯ ಜ್ಞಾನ ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಸರಳ ಜೀವನ ಉಳಿಮುಷಿಯಿಂದ ದೂರವಿರುವ ರಾಘವ ಅವರ ಬದುಕು ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ. ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪತ್ನಿ, ಪುತ್ರಿ, ಪುತ್ರ ಸಾಥ್ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಪುತ್ರಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಬೇಕು. ಸಹಜ ಕೃಷಿಯ ನೆಮ್ಮದಿ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುತ್ತೇವೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ರಾಘವ.

ಗೃಹಿಣಿಯ ಬದುಕು ಬದಲಿಸಿದ ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ 15 ಮಂದಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡಿದ ಸಾಧಕಿ | ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ

■ ಆರ್. ತುಳಸೀಮಹರ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗೃಹಕೃಷಿ ಮುಗಿಸಿ ಬರುವ ಮೇಲೆಯೇ ತಾರಸಿ ತೋಟ ಆರಂಭಿಸಿದ ಆಕೆ, ಅದುಗೆ ಸಾವಯವ ತರಕಾರಿ ಬಳಸುವುದನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡರು. ಕಡಿಮೆ ಬಾಡನೆ ಹೆಚ್ಚು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ, ಗುಣಮಟ್ಟದ ಉತ್ಪನ್ನ ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣ ಬದುಕಿಗೆ ಅವರ ಅಂಬುಲನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಉದ್ಯಮ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಛೇದನೆಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿದ ಆಕೆಗೆ ನವೋದ್ಯಮದಿಂದ ಯಶಸ್ವಿ ಉದ್ಯಮಿಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ್ದಾರೆ.

ನಗರದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಜಾಗತಿಕ ಅಣಬೆ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಮುಂಗಾಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಬೆಳೆಸಿರುವ ತರಕಾರಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿದ್ದ ನಮ್ಮತಾ.

ಮೊದಲನೆಯ ಅರಣ್ಯ ಅರಣ್ಯದ ಹೂಡಿದ ಹಣ ವಾಪಸ್ ಬರುವುದೇ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ, ನಿರಂತರ ಪರಿಶ್ರಮ, ಕೆಲಸದ ಮೇಲಿನ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಬೆಳೆಯಲು ಆದ್ಯತೆ, ಗ್ರಾಹಕರು ಕೊರತೆ ತರಬೇಕಾಗಿ ಅಣಬೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಿಗೂ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮತಾ ಅವರಿಗೆ ನವೋದ್ಯಮ ನೆಲೆನು ಕಂಡುಕೊಟ್ಟಿತು.

ನಗರದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಜಾಗತಿಕ ಅಣಬೆ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಮುಂಗಾಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಬೆಳೆಸಿರುವ ತರಕಾರಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿದ್ದ ನಮ್ಮತಾ. ಎಂಥ ಜಮೀನು ಬಂದಿರಲಿ, ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಣಬೆ ಬೆಳೆಸಲು ವಿಶೇಷ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಂಥೂ ಪದವೀಧರ: ನಮ್ಮತಾ ಅವರು ಎಂಥೂ ಪದವಿ ಪೂರೈಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಾಗತಿಕ ಕಂಪನಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸ್ವಯಂ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗದ ವಿಸ್ತೃತ ಹಿತ್ತಲ ಪರಿಣಾಮ ಸವೋದ್ಯಮ ಲಾಭದತ್ತ ಮುನ್ನಡೆದಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ 15 ಮಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ನೀಡಿ ಯಶಸ್ವಿ ಉದ್ಯಮಿಯಾಗಿರುವ ಜೆ.ಕೆ. ಉದ್ಯೋಗದಾಯಕಿ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಗೃಹಿಣಿಯಾಗಿ ಅನೇಕ ಹಾಗೂ ಪೋಷಣಾತ್ಮಕ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಆಕೆ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಹೊಡೆತನ್ನೀಡಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮುಖೇಯರಾಗಿ ರೂಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮತಾ ಅವರ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿದೆ.

ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಬಲ ಸರ್ಕಾರ ಐಟಿ-ಬಿಟಿ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಹಿತ ಕೃಷಿ ನವೋದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಅಧಾರಿತ ಕೆಲ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಆದರೆ, ಅಣಬೆ ನವೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯ ಅಧಾರಿತ ಪರಿಗಣನದ ಕಾರಣ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಾಗಿದೆ. ಯುಜಿಸಿಎಲ್‌ನ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ವಿನ್ಯಾಸಕಾರರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಅಣಬೆ ಬೆಳೆಸಾಲು/ ನವೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಕೃಷಿ ತಜ್ಞರು.

ಕೃಷಿ ವಿವಿಯಿಂದ ತರಬೇತಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಕೃಷಿ ವಿವಿಯ ಯುಜಿಸಿಎಲ್‌ನ ಅಣಬೆ ಬೆಳೆಸಾಲುಗಳ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಅಣಬೆ ನವೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ನೀಡುವ ಅನ್ವಯಕ್ಕೆ ಕೋರ್ಸ್ ಆರಂಭಿಸಿದೆ. ಎನ್‌ಸಿಐಐಡಿ ಓದಿದವರೂ ಈ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗ ಆರಂಭಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶವಿರುವ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಉದ್ಯಮ ಆರಂಭಿಸುವವರಿಗೆ ವಿವಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಸಿಗಲಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಕೃಷಿ ವಿವಿಯ ನೋಡಲ್‌ಆಫೀಸರ್ ಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಡಾ.ಎನ್. ಉಮಾಶಂಕರ್.

ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವಿನ ಪ್ರದೇಶವಾರು ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅಂಶಗಳು ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂತೆಯೇ ಭೌಗೋಳಿಕ ಗುರುತು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೀಡುವ ಜಿಯೋಗ್ರಫಿಕಲ್ ಇಂಡಿಕೇಶನ್ ಟ್ಯಾಗ್ (ಜಿಬಿ ಟ್ಯಾಗ್) ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಅಧಿಕೃತ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತನ್ನ 46 ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಜಿಬಿ ಟ್ಯಾಗ್ ಹೊಂದಿಸಿ, ಕೃಷಿ, ಕಲೆ, ಆಹಾರ, ಬಟ್ಟೆ, ಆಟಿಕೆ, ಅಲಂಕಾರಿಕ ವಸ್ತುಗಳು ಈ ಗೌರವ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಅಂತಹ ಗುರುತು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡದ ಸೊಗಡಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಪೂರಕವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ವಸ್ತುವಿಗೆ ನಕಲಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರದೇಶವಾರು ಹೆಸರನ್ನು ದುರ್ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ನೈಜ ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ನಷ್ಟ ಉಂಟು ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಜಿಬಿ ಟ್ಯಾಗ್ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಉತ್ಪನ್ನದ ಗುರುತು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅ ಪ್ರದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರತೀಕ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತದೆ.

ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಮನವಾತು: ಜಿಬಿ ಟ್ಯಾಗ್‌ನ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ. ಅದರ ಈ ಮಾನ್ಯತೆಯು ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಹಲವು ವಸ್ತುಗಳು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಮನಮಾತಾಗಿವೆ. ಅಂಥವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಬೆಳೆಗಳು, ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಬ್ಯಾಡಗಿ ಮೆಣಸು, ಕರಾವಳಿಯ ಕರಿಮೆಣಸು ಮುಂತಾದವು ರಾಜ-ಮಹಾರಾಜರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿರುವ ವಸ್ತುಗಳು. ವಿದೇಶಿಗರು ಕನ್ನಡದ

ಜಿಬಿ ಟ್ಯಾಗ್‌ನಲ್ಲೂ ಕರುನಾಡ ಹಿರಿಮೆ

ಕಲೆ, ಕುಸುರಿ, ಬೆಳೆಯಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸೊಗಡು

Vijayavani Pg 09

ದೊರಗೊಲೊಂದಿಗೆ ಸಾಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ತೊಗರಿ ಕಣಜ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಕಲಬುರಗಿಯ ತೊಗರಿಬೆಳೆ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಹತ್ತಿಬಟ್ಟೆಯ ಸೀರೆ ಜನನಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಹಲವು ಖ್ಯಾತನಾಮಗೂ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚು. ಇಳಕಲ್ ಸೀರೆ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದು, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಬಿದರಿ ವೇಲ್, ಕಂಚಿನ ಕಲಾಕೃತಿ

ಜಿಬಿ ಟ್ಯಾಗ್ ಹೊಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು

ಅಪ್ಪೆಮಿಡಿ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಕಾಫಿ, ಇಂದಿ ನಿಂಬೆಹಣ್ಣು, ಮೈಸೂರು ವೀಳ್ಯದಲೆ, ಧಾರವಾಡ ಪೇಡ, ನಂಜನಗೂಡು ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಕಮಲಾಪುರ ಕೆತ್ತು ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಉಡುಪಿಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ತಿರಸಿಯ ಸುಪಾರಿ, ಉಡುಪಿಯ ಗುಳಿ ಬದನಕಾಯಿ, ಹದಗಲಿಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಕಲಬುರಗಿಯ ತೊಗರಿ, ಕೊಡಗಿನ ಕಿತ್ತಳೆ, ಹಸಿರು ಏಲಕ್ಕಿ, ಬ್ಯಾಡಗಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗುಲಾಬಿ ಈರುಳ್ಳಿ, ನೀಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ, ದೇವನಹಳ್ಳಿಯ ಚೆನ್ನೋತಾ, ಬಿದರಿ ಕಲೆಯ ವಸ್ತುಗಳು, ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದ ಮತ್ತು ಕಿನ್ನಾಳದ ಗೊಂಬೆಗಳು, ಮೈಸೂರಿನ ಸೀರೆ, ಗಂಜೀಫಾ ಕಾರ್ಡ್, ರೋಸ್‌ವುಡ್ ಕಲಾಕೃತಿ, ಗಳೇದಗುಡ್ಡದ ಖಣ (ಸೀರೆ), ಇಳಕಲ್ ಸೀರೆ, ಅಥಣಿಯ ಕೊಲ್ಲಾಪುರಿ ಚಪ್ಪಲಿ, ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು ಸೀರೆ, ಉಡುಪಿ ಸೀರೆ, ನವಲಗುಂದದ ಡರ್ರಿ (ಕುಸುರಿ ಜಮಾಖಾನೆ), ಸಂಡೂರಿನ ಲಂಬಾಣಿ ಕಸೂತಿ, ಕಂಚಿನ ವಸ್ತುಗಳು, ಕಸೂತಿ, ಮೈಸೂರು ಸ್ಯಾಂಡಲ್ ಸೋಪ್, ಮೈಸೂರು ಸ್ಯಾಂಡಲ್ ಆರಂಭಿ, ಮೈಸೂರು ಶ್ರೀಗಂಧದ ಎಣ್ಣೆ ಮುಂತಾದವು.

ಮತ್ತಿತರ ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಹೊರದೇಶಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ. ಮೈಸೂರು ಸ್ಯಾಂಡಲ್ ಸೋಪ್ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ತತ್‌ಮಾನದ ಇತಿಹಾಸವಿರುವ ಮೈಸೂರು ಸ್ಯಾಂಡಲ್ ಸೋಪನ್ನು ಬಹಳವು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಗ್ರಾಹಕರು ಹೊರರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಸ್ಯಾಂಡಲ್ ಆರಂಭಿ, ಮೈಸೂರು ಸೀರೆಗಂಧದ ಎಣ್ಣೆ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದು ಕನ್ನಡನಾಡು ಶ್ರೀಗಂಧದ ಬೀಡು ಎಂಬ ಅನ್ವರ್ಥಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ. ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತೆರೆಸುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು: ಅಪ್ಪೆಮಿಡಿ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರ ಪ್ರಿಯ ಪದಾರ್ಥ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಅಪ್ಪೆಮಿಡಿಗಾಗಿ ಬಹುದೂರದಿಂದ ಬರುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅನ್‌ಲೈನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಅರಂಭವಾದ ನಂತರ ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಅಪ್ಪೆಮಿಡಿಗಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ನಂಜನಗೂಡಿನ ರಸಬಾಳೆ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಎಂದರೆ ಕಾಫಿ, ಕಾಫಿ ಎಂದರೆ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಎನ್ನುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅಕ್ಕಿಹತ್ತಿದ ಹಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ ಪೇಡಾ ಎಂದಾಗ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರೂರುವುದು ಸಹಜ. ಈ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೂ ಜಿಬಿ ಟ್ಯಾಗ್ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಇದೆ.

Horti-tourism initiative wilts as pilot project sees zero footfall in 19 months

Pearl.DSouza@timesofindia.com

Bengaluru: The tourism department's push to promote horticulture-based getaways has hit a roadblock, with its pilot project at Thippagondanahalli failing to attract a single visitor in 19 months, even as work begins on a larger, London-garden-style initiative in Tumakuru.

Officials say the new venture at Doddasagere in Koratagere, being developed through CSR funds, is expected to open to the public by March 2026. Of the 800-acre horticulture farm at the site, 250 acres are being prepared to showcase a diverse landscape of plants and curated spaces.

KM Parashivamurthy, additional director, horticulture, told TOI that the idea is to give the farm a "London-garden" feel. "The land has natural water bodies, and an adjacent 600-acre of fruit-bearing trees that will be further developed," he said.

Joint director of horticulture M Jagadeesh said basic amenities at Doddasagere would take around three months to set up. However, for now, the only operational horti-tour-

NO GROWTH: The aim was to encourage people to spend time in a garden setting

Even that did not work, despite adequate publicity." Planned from Thursday to Sunday, the tour was scheduled to depart Yeswantpur KSTDC office at 6.30am, stop at the Vittala temple in Arishinakunte, halt for breakfast, proceed to Shivagange temple, break for lunch, explore the Thippagondanahalli farm, and return to Bengaluru by 6pm. On the intent behind the 27-acre Thippagondanahalli project, Parashivamurthy said, "The aim is to encourage visitors from the city to spend time in a garden setting, learn about plant propagation, and even try grafting and budding. Plants are labelled, and there is a medicinal section. We developed a children's activity area, set up a gazebo, and planned a cafeteria depending on footfall."

While the public response through KSTDC remains non-existent, he said school groups have been visiting the farm independently. "These visits are not ticketed because we want to spark interest among children in horticulture and help them understand how their food grows," he added.

ಜಿಬಿ ಟ್ಯಾಗ್

ಜಿಬಿ ಟ್ಯಾಗ್‌ನ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅಂದಾಜು ಹೊಸ ಫೈವರ್‌ನ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದೆ. ಈ ಕಾಫಿಯ ಬೆಲೆ ಕೇವಲ 570 ರೂಪಾಯಿ. ಕೊಂಚ ದುಬಾರಿ ಅನ್ನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ, ಕಾಫಿಯ ವಿಶೇಷತೆ ಇರುವುದು ಅದರ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿರುವ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ, ಯಾಕೆಂದರೆ, ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಕಾಫಿಯಲ್ಲ, ಜಿಬಿ ಟ್ಯಾಗ್ ಹೆಮ್ಮೆ, ಈ ಕಾಫಿಗೆ ಜಿಬಿ ಟ್ಯಾಗ್ ಮತ್ತು ಮಿಲ್ಕೋವಾರ್ಡ್ 6 ಎಂದ ಹುಳದ ಪುಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಚಂದ ಕಾಣಿಸಲು ಕಾಫಿಯ ಮೇಲೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪುಡಿಯನ್ನು ಉದುರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಕುಡಿಯುತ್ತಾರಾ ಅಂತ ನಮಗನ್ನಿಸಬಹುದು. ಅದರೆ, ಹಾಪು, ಜಿಬಿ ಟ್ಯಾಗ್‌ನಲ್ಲೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಜಿಬಿ ಟ್ಯಾಗ್ ವೈರಲ್ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ದಿನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಹತ್ತು ಜನರಾದರೂ ಈ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಫಿಗೆ ಹಾಕುವ ಜಿಬಿ ಟ್ಯಾಗ್ ಪುಡಿಯನ್ನು ಚೀನಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಔಷಧಿ ಮಳಿಗೆಗಳಿಂದಲೇ ಖರೀದಿಸಲಾಗುತ್ತಿರಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಿ, ಈ ಕಾಫಿ ಫುಲ್ ಸ್ಕೋಪ್ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಮಾರ್ಕೆಟು.

ದೈವ ಜೇಡ ಪತ್ರಿಕೆ

ಬೆಂಗಳೂರು ಸೈಡ್ ಟೌನ್, ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ಕಡೆ

ಪ್ರಣವಾಣಿ ವಾಣಿ

ಗದಗ: ದ್ರಾವಿಡ ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೈವ ಜೇಡ (ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಫ್ಲೈ ಡ್ರಾಗನ್) ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಿರಪಟ್ಟು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗೊಚ್ಚರಾಗಿದೆ.

ಜಿಬಿ ಟ್ಯಾಗ್ ಸಂಯೋಜಕ ಮಂಜುನಾಥ ಎಸ್.ನಾಯಕ ಮತ್ತು ಅವರ ತಂದೆ ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ಕರ್ನಾಟಕ, ಕರಾವಳಿಗಳ ಆವರಣ ದೈವ ಜೇಡವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಜೇಡದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟುಗೊಂಡ ಆವರಣ ಇಲ್ಲ. ಜೇಡದಲ್ಲಿರುವ ವಿಷದ ಅಂಶ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದು ಮಂಜುನಾಥ ಎಸ್.ನಾಯಕ ತೆರೆದಿದೆ.

ಟೊಮೆಟೋ ಬೆಲೆ ತತಕ ದಾಟುವ ಭೀತಿ!

ಕುಸಿದ ಬೆಳೆಯ ಇಳುವರಿ | ಕಳೆದ ವಾರ ಇದ್ದ 20-30 ರೂ ಬೆಲೆ ದಿಫೀರ್ 60-70 ರೂ.ವರೆಗೆ ಏರಿಕೆ

ಸಂ.ಕ. ಸಮಾಚಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಟೊಮೆಟೋ ಬೆಲೆ ದಿಫೀರಿಸಿ ಗಗನಕ್ಕೇರಿದ್ದು, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮಾಸಿಕ ಬಜೆಟ್ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು. ಕಳೆದ ವಾರ ಕೆಜೆ 20 ರಿಂದ 30 ರೂ. ಅಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ಟೊಮೆಟೋ ದರವು ಈಗ ದಿಫೀರಿಸಿ ದುಪ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ 60 ರಿಂದ 70ರೂ. ಗಡಿ ದಾಟಿದೆ. ಈ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರು ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದು, ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರೈಕೆ ಸುಧಾರಿಸದಿದ್ದರೆ, ದರವು ಕೆಜೆಗೆ 100 ರೂ. ಗಡಿ ತಲುಪುವ ಭೀತಿ ಎದುರಾಗಿದೆ.

ಈ ಧಾರಣೆ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಗೆ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಟೊಮೆಟೋ ಇಳುವರಿ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕುಸಿದಿರುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ರೈತರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಎದುರಿಸಿದ ಹವಾಮಾನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ತೀವ್ರ ರೋಗದಾಳಗಳು ಬೆಳೆ ನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಆಕಾಲಿಕೆ ಮಳೆ ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶದ ಏರುಪೇರುಗಳಿಂದಾಗಿ ಟೊಮೆಟೋ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ರೋಗ ಮತ್ತು ಗಿಡ ಕೊಳೆತದಂತಹ

ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದ ಟೊಮೆಟೋ ಬೆಳೆ ಕೈಗೆ ಸಿಗುವ ಮನ್ನಣೆ ಹಾಗಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಟೊಮೆಟೋ ಪೂರೈಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ತಗ್ನಗೊಂಡಿದೆ. ಟೊಮೆಟೋ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವ ನೆಲೆಯ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲೂ ಇಳುವರಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ,

ತಮಿಳುನಾಡಿನಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಟೊಮೆಟೋ ಪೂರೈಕೆ ಕುಸಿದಿದ್ದು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಪೂರೈಕೆ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಟೊಮೆಟೋ ಅಡುಗೆಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ತರಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅದರ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಕುಟುಂಬಗಳ ಮಾಸಿಕ ಬಜೆಟ್ ಮೇಲೆ ಗಂಭೀರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು.

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಜನವರಿ-ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಏರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಟೊಮೆಟೋ ಬೆಲೆಯು ಬಿಸಿ, ಇಳುವರಿ ಕುಸಿತದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನವೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ತುಂಬುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕರು ಹಾಗೂ ಹೋಟೆಲ್ ಮಾಲೀಕರು ಟೊಮೆಟೋ ಬದಲಾಗಿ ಪರ್ಯಾಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ, ಸಾಂಬಾರ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಡುಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಟೊಮೆಟೋ ಇಲ್ಲದೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತದ ಹಣ ನೀಡಿ ಖರೀದಿಸುವಂತಾಗಿದೆ. ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಮುಂದು

ಕಳೆದ ವಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಜಿಲ್ಲೆ ಸೇರಿ ತಮಿಳುನಾಡಿನಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಟೊಮೆಟೋ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ, ಅತಿಯಾದ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳು ಹಾಳಾಗಿವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮುಂದು ಸೀಸೆ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಹಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಮತ್ತು ವರ್ಷಾಂತ್ಯದ ಹುಲ್ಲುಗುಳು ಸಹ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಟೊಮೆಟೋಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದ್ದು, ಬೆಲೆ ಕೂಡಾ ಏರಿಕೆಯಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

• ನವೀನ್ • ಟೊಮೆಟೋ ವ್ಯಾಪಾರ

ಸಮಾರಂಭಗಳು ಮತ್ತು ವರ್ಷಾಂತ್ಯದ ಹುಲ್ಲುಗುಳು ಸಹ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಟೊಮೆಟೋಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಪೂರೈಕೆ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

Cloudy skies brew slump for tea; output falls to 5-yr low

TOI

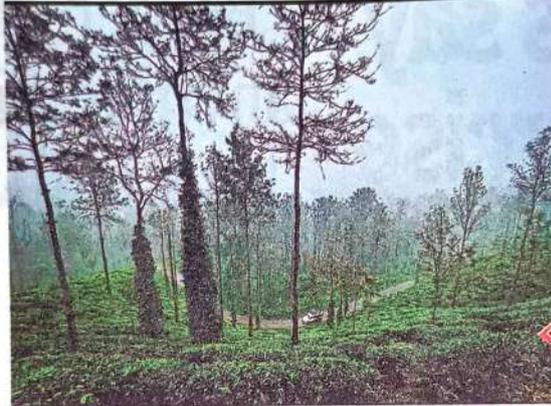
Growers Cite Poor Sunlight, Sliding Income

Anush.S@timesofindia.com

Bengaluru: Karnataka's tea belt, which had inched its way up the production ladder over the past five years, has slipped to its lowest level in half a decade, raising concerns among planters who are already reeling under erratic weather and rising costs.

While the state contributes 70% of the country's coffee output, its tea production has followed a different arc. After modest gains since 2019, the output dropped to 4.5 million kg in 2024. Growers point to poor sunlight and falling incomes, which are resulting in acreage dipping, as key reasons for the slide.

"You need both rain and sunshine for tea to grow. Even if you get intermittent rain with good sunshine, you will have a good crop. In 2023, even though the rain was slightly on the higher

side, we had a good amount of sunshine, and we had a decent crop. But in 2024, there was a lot of rain and mostly cloudy weather, so our crop is not growing," Namitha Rao, a planter in Koppa taluk, Chikkamagaluru district, said.

In 2019, the state produced more than 4.6 million kg of tea. While the figure was far lower than that of Kerala or Tamil Nadu, it rose steadily to more than 5.5 million kg by 2023 before sliding in 2024, according to the Tea Board of India.

Half of the 2,093 hectares where tea is grown in Karnata

ka is in Koppa, with Sakleshpur (Hassan), Kodagu, and Kelagur (Chikkamagaluru) accounting for the rest. The fall in output has come despite an uptick in the national trend.

"The area of tea cultivation is decreasing year by year; it is not as rewarding as coffee. Some of the lands that used to have tea have been taken over by other crops. Harvesting tea involves huge dependence on labour, and it is a very mechanical process," Sanjay Mathais, a planter of Mudigere, said.

Sanjay said mechanisation could help push planta-

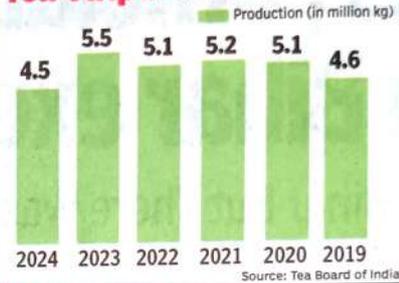
tions towards stability.

"We are trying to get battery-operated shears to harvest the leaf. If we manage to get a good crop next April-May, then these shears could help the situation improve," he pointed out.

Data from the United Planters Association of South India's tea foundation, based on 12 plantations, shows the tea cultivation in the state dropped to 1,778 hectares in 2025 — a 5% fall from the same period last year.

The Tea Board's 2025 figures are awaited, but planters expect a better showing than last year's dip.

Tea output in Karnataka

Source: Tea Board of India

SLOPING DOWN: Data shows that tea cultivation in Karnataka dropped 5% annually to 1,778 hectares in 2025

Sugar MSP to be Raised After Seven Years, by 23%

Move may raise price to ₹38/kg; ethanol procurement price likely to be revised too

Shambhavi Anand

New Delhi: The government is expected to raise the minimum selling price (MSP) of sugar — after a nearly seven-year pause — by nearly 23% to ₹38 per kg, said people aware of the matter.

The Centre could also increase ethanol procurement price for sugarcane-based feedstock, the people said.

The steps would follow the Centre clearing the export of 1.5 million tonnes of sugar for the 2025-26 season (October-September).

The government has maintained the MSP of sugar at ₹31 per kg since February 2019. The industry has been pushing for an increase in the price, citing higher production costs. An increase in MSP will boost liquidity for sugar mills, helping them pay cane farmers.

"In accordance with Section 9 of the Sugar (Control) Order, 2025, and considering the 4.42% increase in FRP (Fair and Remunerative Price) along with the rise in inflation-linked input costs, revision of the Sugar MSP to ₹41 per kg is both justified and logical," the National Federation of Co-operative Sugar Factories said in a letter to union minister for food and public distribution Pralhad Joshi.

Status quo on ethanol prices adversely affects the ability of mills to meet cane payment obligations, especially when FRP and other input costs are continuing to rise, the industry body said, in the letter.

Ethanol revenues contribute more than 20% of the

PUSH FROM INDUSTRY

The government has maintained the MSP of sugar at ₹31 per kg since February 2019. The industry has been pushing for an increase in the price, citing higher production costs

total cane price payable to farmers. Prices for ethanol produced from B-heavy molasses and sugarcane juice or syrup have remained unchanged since ESY /add full form/ 2022-23.

Sugar season 2025-26 began with opening stocks of about 5 million tonnes (MT). With an estimated net production of 31.5 MT and domestic consumption of 29 MT, the overall sugar surplus is likely at around 7.5 MT. After maintaining a buffer stock of 5 MT, similar to last year, there will be a net surplus of about 2.5 MT, according to industry estimates.

Times of Ind pg 05

Eco Times pg 05